

Barcelona, 28 de setembre de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY LI - Núm 2571 - 15 cts. - Atrassats 30'

PILOTERRIES

Els hi han deixat com un tomàquet!

TEATRE COMIC

Tots els dies, gran èxit
de la nova Revista

POCKER

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

Restaurant Tibidabo REGAS

Coberts a 10'50 pessetes inclòs viatge
funicular — Banquets des de
::: 15 pessetes tot comprès :::

Al cor de París...

Restaurant BARCELONA

121, Rue Montmartre, 121

Plats Regionals :: Cuina Catalana

DILLUNS . . . . . Escudella i carn d'olla.
DIMARTS . . . . . Arròs a la Cubana...
DIMECRES . . . . . Cassoulet de Toulouse.
DIJOUS . . . . . Arròs a la Catalana.
DIVENDRES . . . . . Bouillabaisse Marsellesa.
DISSABTE . . . . . Arròs a la Patarrellada.
DIUMENGE . . . . . Canalons i Fricandó.

CADA DIA: PAELLA VALENCIANA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Pròu sofrir inutilment de les dites malalties,
gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acaé*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regnant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos; supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sokatarg**, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

El seny en el sinistre

L'incendi del "Teatro Novedades" a Madrid ha omplert els diaris, aquests dies darrers. Certament ha estat catastròfic. Es pot ben dir que, per salvar la vida, quasi tots han trobat la mort. No es concebeix d'altra manera, sinó, l'atemptat col·lectiu contra la pròpia seguretat.

Demandar responsabilitats ara—on tots sabem que les responsabilitats no es troben mai, i, quan van per trobar-se, s'ofeguen amb crits d'altra naturalesa — és cosa de nois. Ni pensar-hi. Pot haver-hi responsabilitat per als arquitectes municipals; per a la Junta d'Espectacles; per als inspectors o propietaris o arrendataris del teatre, però la responsabilitat màxima és del públic, del pobre públic que, davant l'espectacle del foc i tement la possible mort, no tingué aquella tranquil·litat, aquell seny necessari per a organitzar els moviments que calien per tal de salvar les més vides possibles.

Per la lectura dels diaris madrilenys, ens adonem que tots foren presos del pànic de la mort i que, esbogerrats, buscaren escales i portes per a sortir el més ràpidament possible a trobar abans que els altres l'ambient del carrer.

Això féu que, caigut un, darrera d'ell, caiguessin els altres i anessin fent una pila de greix humà que es convertí, per maledicció dels elements, en una pira humana...

Ha estat quelcom catastròfic que cal que no es pugui tornar a reproduir. El poble de Madrid travessa, ara, hores d'angúnia, i no volem nosaltres deixar de dir la nostra paraula de consol. Els ésser humans no són feres i, davant de la dolor humana és quan millor s'agermanen les amistats i els afectes.

Avui Catalunya, tot el que representa la nostra ciutat, de "seny", aquesta santa virtut cabdal per a fets com el del passat diumenge, vol manifestar el seu condol a totes les víctimes, més que del foc, de la impaciència humana, del nerviosisme, de la por.

Tots els que trobaren la mort — exceptuant els pocs que foren carbonitzats, tots els altres ho han estat per as-

fixia o per ofec de les apretades—ho foren pels seus propis germans. Aquesta passió de viure ens fa adonar que la vida no és mai tan negra com volen fer creure alguns filòsofs pessimistes i passats de moda.

Cal educar el poble en aquest sentit reflexiu i ponderat; cal educar-lo, donant-li entenent que la principal virtut, davant la mort, no és el nerviosisme, sinó l'elegància de la tranquil·litat; cal fer-li comprendre que, d'haver observat un "seny" superior, moltes de les pobres criatures, que han mort en l'incendi del "Teatro Novedades", no ho haurien estat si els homes no haguessin perdut el món de vista.

Tothom podrà tenir-hi la seva part de culpa, però la principalíssima és el nerviosisme col·lectiu.

Cal donar aquest exemple macabre, que costa més de cent morts, per a què tots, en els nostres actes de la vida, especialment en aquells en què intervenen altres persones, siguem més assenyats, més reflexius, vegem les coses amb més visió humana, benefactora.

I amb el tribut al dolor, i l'efecte al poble de Madrid, l'esperança de què per al futur servirà d'exemple el tristíssim espectacle del "Teatro Novedades", de Madrid.

FRANCESC MADRID

A. M. D. G.

A l'Ateneu, entre un grup d'intel·lectuals, es comenta el nou llibre de Lluís Capdevila "Barcelona, cor de Catalunya".

—En parlar del barri gòtic de la Catedral—explica un d'ells—, Capdevila diu que, de tant en tant, si es feia el barri gòtic, s'hi podria cremar una bruixa.

—Sí, ja recordo... Però s'ha descuidat d'afegir-hi una cosa.

—¿...?

—Que l'encarregat de cremar-la podria ésser el senyor Rucabado. Tractant-se d'una bruixa, segurament compliria aquesta tasca amb molt gust.

NADA, NIÑA, NADA

Veus aquí un suggestiu títol de pel·lícula. Hom el trameté a un dels nostres diaris catalans perquè publicuessin el corresponent anunci. ¿I sabeu com el traduïa el confrare? Doncs, ben simplement, així: "No-res, nena, no-res".

Oh!, és clar, la traducció és ben exacta. Solament que

no vol dir el mateix. Aquest "nada" castellà no és una negació. És una orde, és una invitació a llançar-se a l'aigua i a nedar. La traducció havia d'ésser: "Neda, nena, neda"...

Decididament, el nostre idioma és massa ric i caldrà escapar-lo.

ELS "ACOPLAMIENOS" DE L'ESPANYOL

En les "notes de comptaduria" un diari parlava en aquests termes dels assaigs de "La florista de la Rambla":

"Alfonso Roure, perenne en los ensayos, observa, pule, ante las figuras y no descuida detalle para su mejor acoplamiento."

El paràgraf, sembla talment de Cervantes! Però voldríem que l'autor ens en aclarís el sentit. ¿De qui ha d'ésser l'"acoplamiento", de les figures o de l'autor? Tal com ho diu, l'"acoplamiento" és de l'autor, naturalment. Però per "tupé" que tingui el senyor Roure, no creiem que vulgui "acoplarse" amb ningú, precisament a l'escenari de l'Espanyol.

Es tracta, doncs, de les figures. I, la veritat, si la nota fes referència a un altre teatre, tothom se la prendria en sentit figurat i entendria que el que l'ha redactat vol dir que els actors anessin ajustats. Ara bé: tractant-se de l'Espanyol, en l'escenari del qual, si hom no hi ha vist "acoplamiento" precisament, hi ha vist certes aproximacions d'"acoplamiento", la manera d'expressar-se de l'alludit redactor ha resultat més encara que equívoca, perversament suggestiva...

Almenys podem assegurar que un amic nostre, una mica ingenu, anà a veure l'estrena de "La florista de la Rambla", temptat per aquesta nota. El vàrem trobar quan en sortia. Feia una cara d'absolut avorriment.

—Què—vam preguntar-li—t'ha agradat? ¿T'has divertit?

—No ho sé—féu amb visible malhumor—. El que et puc dir és que no hi ha cap "acoplamiento". No val a fer aquests reclams i després enganyar el públic.

I l'amic, sense dir res més, s'entaforà per un carrer discretament penombrós, en recerca, sens dubte, dels "acoplamiento" que no havia pogut trobar a l'escenari de l'Espanyol.

ENCARA DE LES TELEFONISTES

Hem trobat un amic—amic: home del que saps tan poques coses que, moltes vegades, no en saps ni el nom; incapaç de fer-te un favor; frueix molt comunicant-te tot el que pugui ésser motiu de disgust o molèstia—, i ens ha dti:

—No, home, "Virai"!... Per l'amor de Déu!... Jo em creia que vostès, els periodistes, ho sabien tot!... No han acomiadat cap de les senyoretetes de telèfons, no n'han deixat cap al carrer... Al contrari: les han empleat en no se què i les han comprat uniforme.

Tot això, la protesta, o advertència de l'amic, era degut a què, la setmana passada, comentant la inauguració

del telèfon automàtic, ens havíem compadit de les telefonistes. El millor serà que mai més no ens compadim de ningú.

Ara, avui, hem de tornar a parlar de les telefonistes. Però no per compadir-les. Per tèmper-les, per posar-nos en guàrdia.

Diuen que la Companyia Telefònica les ha comprat uniformes. Això, unit al fet de què la casa que la Companyia Telefònica ha construït a la Plaça de Catalunya, ens dóna una gran angúnia.

Cert que no es parla d'armes. Però ja es parla d'uniformes. I per aquí es comença.

¿Es que la Companyia Telefònica té el propòsit d'armar i convertir en exèrcit les telefonistes? ¿Es que, per un feminisme mal entès, es vol fer de la dona un soldat, com fa la Rússia soviètica?

Això seria espantós! Amb la capacitat que per al mal tenen les dones, no podríem mai esperar vèncer aquest exèrcit. Farien de nosaltres el que voldrien i no voldrien res bo. Seria inútil tota resistència. Ens carregarien de cadenes, ens obligarien a fer els treballs més pesats i humiliants, i ens posarien una anella al nas com signe d'esclavitud...

VIRAI

CAPRICIS I PARADOXES

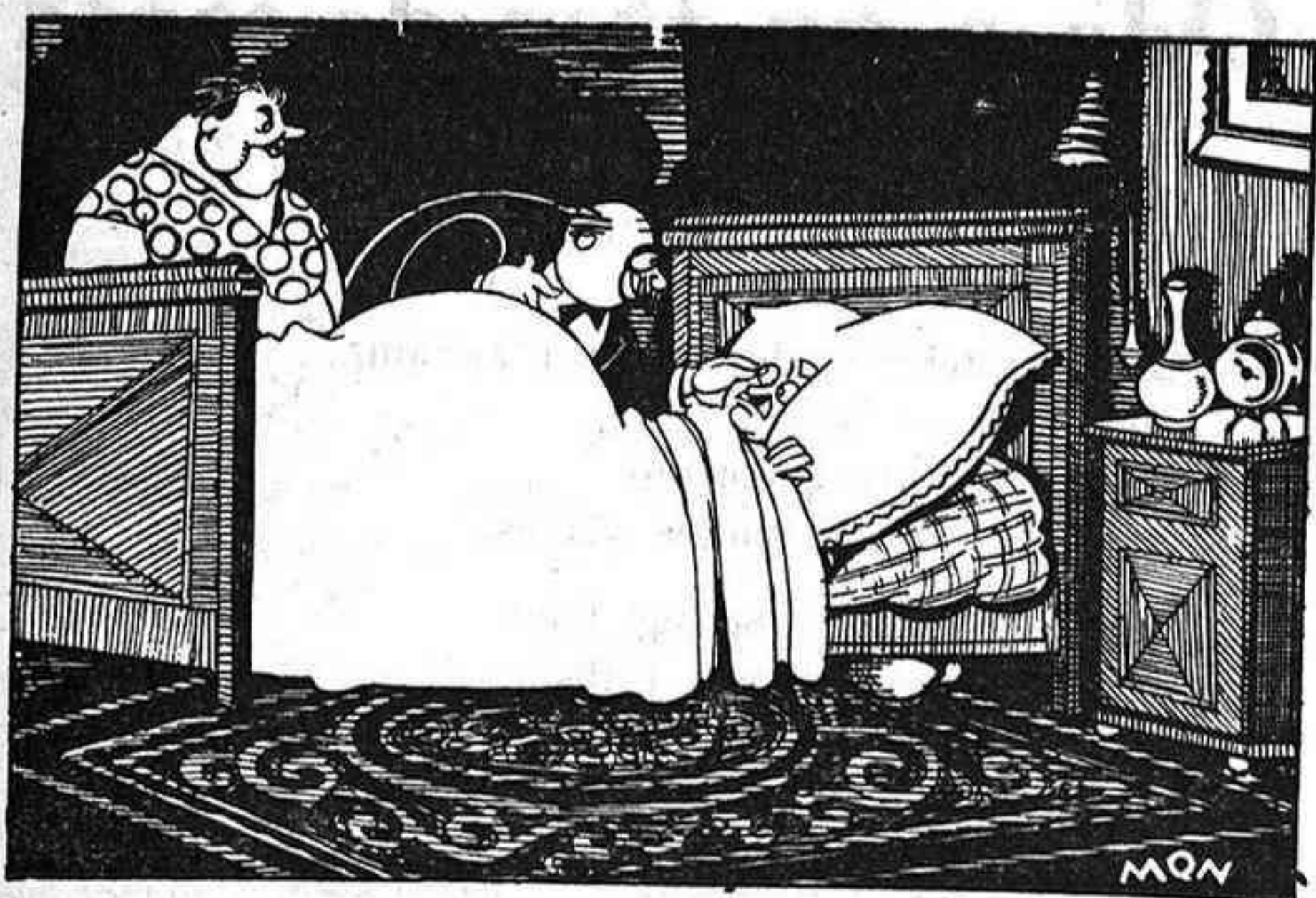
SAGETES

"La Nau" ha obert una enquesta per a demanar a diversos escriptors llur parer sobre l'eficàcia, positiva o negativa, del "Buirac" que publica setmanalment. No és "La Nau" l'únic periòdic que publica una secció de petites anotacions satíriques. En publiquen, entre altres que potser oblidem, "La Revista de Catalunya" amb el seu Sagitari, "L'Opinió", amb els seus "Ecos"; L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, amb el seu "A cau d'orella" i els seus "Esquellots". Així la pregunta del col·lega—i sobretot les respostes que li adrecin—no és a ell sol a qui interessa, sinó a molts altres diaris i revistes.

El redactor del Buirac, amb maliciosa entremaliadura, es dirigeix especialment als que han estat fiblats per les seves sagetes. Ignorem si seran gaires els que contestaran. Els encarcerats, els pedants, els que parlen ex-càtedra se n'abstindran innoblement. La coïssor, que els haurà produït la lleugera escomesa, és tant excessiva, que no sabran potser ni dissimular-la amb un somris.

I bé: nosaltres creiem en la saludable eficàcia de la sàtira. Si no fos així, ja no fórem col·laboradors d'un manari com L'ESQUELLA, que vol ésser tot ell una vibrant sageta. Entre altres efectes sanitosos dels buiracs, sagitaris i esquellots, hi ha els dels sorollosos i divertits desinflataments de vanitat que produeixen. I veus ací una cosa que ens recordarà a tots, la necessitat d'ésser humils, si menys no, per evitar d'ésser grotescos.

Però, a part d'això, hom pot envestir, des d'aquestes

MEDICINA MODERNA

—Aquest ull m'indica que té un ronyó desfet.

—Doncs miri'm l'altre, perquè aquest és de vidre.

seccions, contra una pila de tics i de manies dels escriptors i dels artistes, que potser fóra inescaient o indelicat que les assenyales el crític. La sageta, aleshores, s'haurà convertit en sinapisme o en cauteri. L'escriptor o l'artista, si és noble, encara tindrà d'agrair la coïssor. Però en la majoria dels casos, si es tracta d'un temperament de forta envergadura, ni s'adonará d'aquestes escames. D'altres, encara, posaran de relleu la seva vàlua. Hi ha equi-

vocacions, oblits i fallides que són un motiu de glòria per a aquell que les comet.

No ho diem per paradoxa. Però si l'autor d'aquestes sàtires minúscules té gràcia, fins pot contribuir a engrandir el prestigi de l'obra o de l'home que escometi. Tot és qüestió de l'encert amb què dosifiqui la mel i el verí amb què cal untar l'acer de la sageta. Les anècdotes picants, la maledicència banal, la xerrameca aparentment escandalosa, pròpia d'aquestes seccions — devorades amb avidesa pel públic—poden contribuir—i no poc—a divulgar molts noms i moltes obres.

Hom ha afirmat que no hi ha arma tan mortal com el ridícul. L'experiència demostra que aquesta és una observació equivocada. La passió i la raó són armes molt més fortes. Les mateixes caricatures, emprades com a terribles armes de combat, han passat gairebé a la categoria de reclams. Hom fa més aviat la caricatura de l'amig, que la del contrari. I esteu ben segurs que el dia en què els noms dels nostres escriptors vagin en cançons satíriques, pels llavis de les nostres minyones, la seva popularitat ens serà envejada.

Però la caricatura, la sàtira, cal que s'adreci als forts. L'atac als dèbils, als desarmats, inspira més pietat que rialles. I si, ultra dèbil, l'escomès és un desconegut, la secció minva d'interès i el lector arronça les espatlles. El mateix passa amb la insistència. De vegades és una prova només de la manca d'agilitat mental del seu autor. Però el públic de seguida hi veu tírries personals i se'n malicia. Aleshores la secció perd crèdit.

La insistència no és tolerable més que quan, en comptes d'anar contra individualitats, va contra determina-

L'APERITIU I EL "BARÇA"

—Des d'avui, res de "Torino".

des tendències polítiques o artístiques. Però diríeu que, aleshores, hom sobreix els límits de la secció.

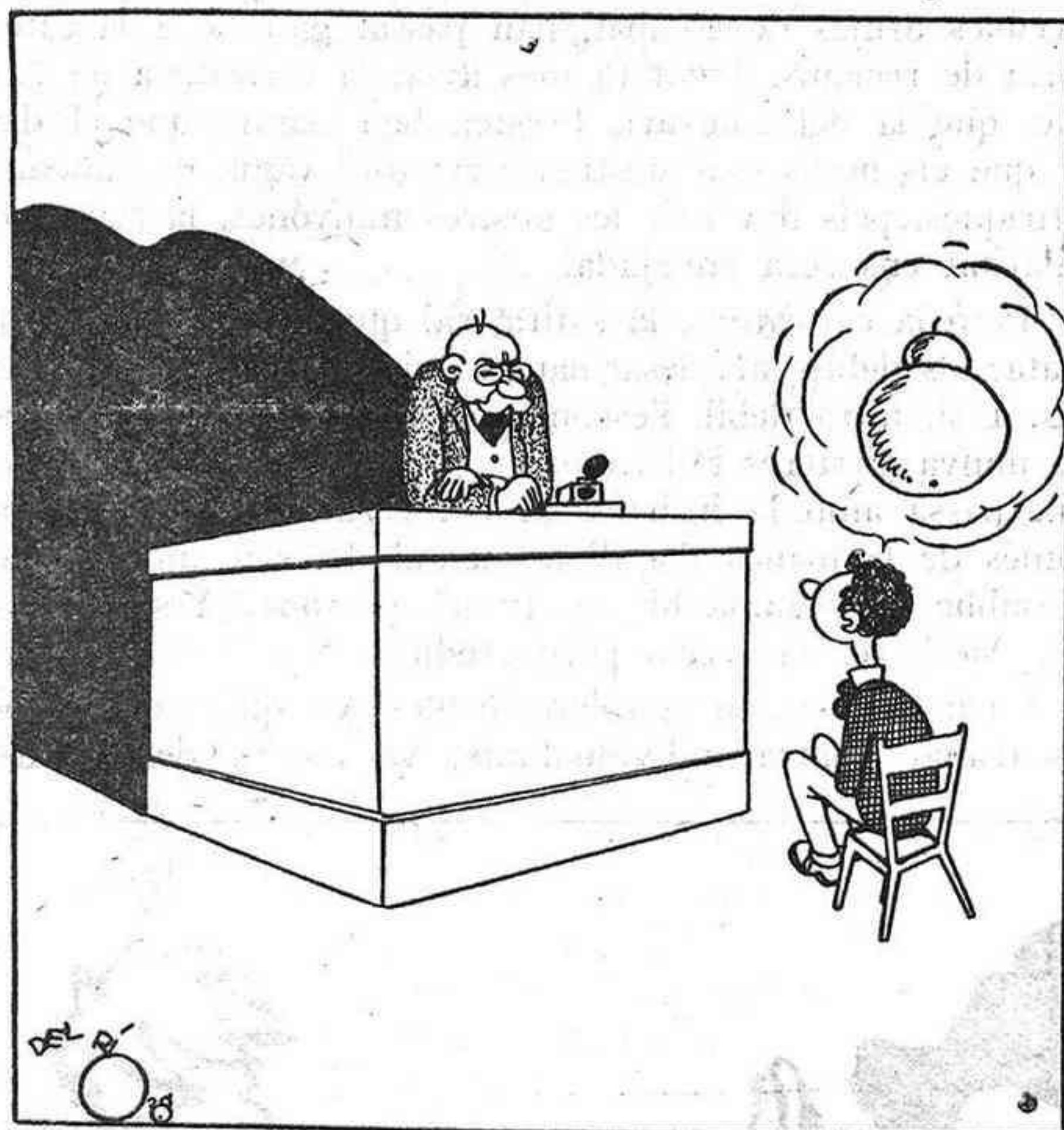
Eficàcia positiva o negativa d'un "Buirac"? En realitat tot depèn de la tensió de l'arc, i de la gràcia d'aquell que engegui la sageta. El "Buirac" de "La Nau" ens sembla en bones mans.

DOMÈNEC GUANSÉ

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

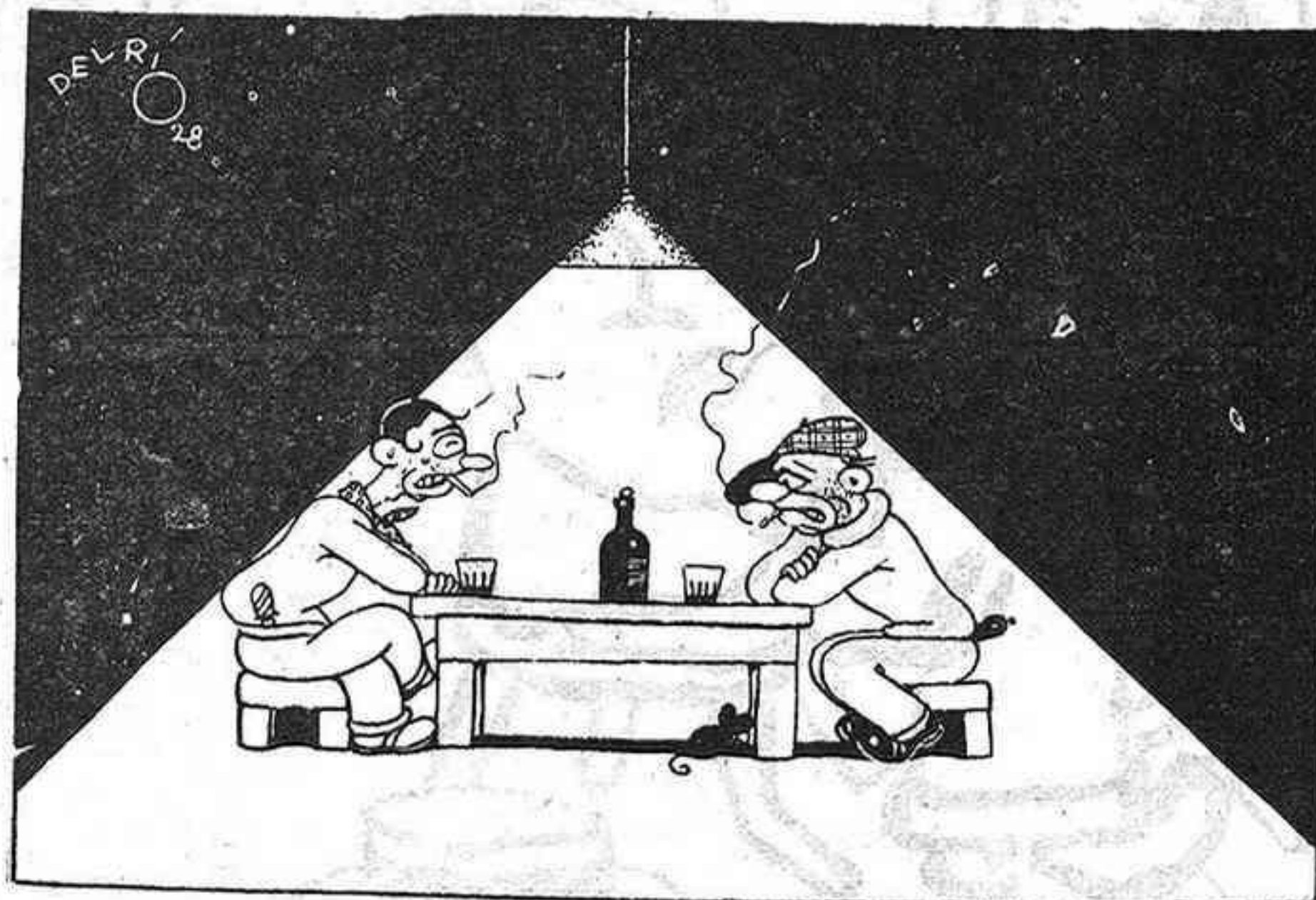
CENSURA GOVERNATIVA

UNA PREGUNTA I UNA RESPOSTA

—Com troba la distància que hi ha des de la terra al Sol?

—Fantàstica!

EL LLADRE PRACTIC

—Ens ho hem emportat tot?

—No t'hi capfiquis; si ens hem deixat res, demà ens ho diran els diaris.

Oda a un tren de càrrega

Vas lentament del pes de l'abundor,
oh!, tren de càrrega, i al darrera
deixes estesa en l'horitzó
la teva gran crinera.

Duus rastelleres de bocois i aviram,
carbó, blat i farines
i mil productes del camp
cap a les viles i ciutats veïnes.

Vagons de xais i bestiar boví
i maquinàries i teixits i fusta;
fas un xiulet al llarg del teu camí
i no et cal mai arribar a l'hora justa.

No ets com el tren irat dels passatgers
que passa com una illusió brunzenta,
tu ets més pausat en tots els teus afers
i avances solemniàl, amb marxa lenta.

I trepidant vas fent la ruta llarga;
els camperols, quan passes, alcen el cap contents
per a mirar-te i diuen: "Es de càrrega!..."
i et tomben el cap, indiferents.

No pensen que transportes cada dia
els productes humans d'ací i d'allà
i, sense tu, potser no solcaria
ni un sol transatlàntic l'oceà.

Portes els pins rendits de la ventúria
i de tant desafiar els torbs i els llamps
i portes potasa de Súria
per a productes químics i per abonar els camps.

Oh!, tren de càrrega! Els comerciants t'esperen
més ansiosos que el tren que ens hi arriben els parents
que, a voltes, ens molesten i exasperen
i els fem la gara-gara prò ens són indiferents.

Tu, no; tu ets carregat de vida;
emplenes les botigues i els magatzems sencers
i fas anar la gent decidida
a comprar i vendre pels carrers.

I portes tot aquest tripijoc
del mercadeig i la **ganància**;
per això vas poc a poc
com l'especulació, però amb certa arrogància.

Fas que es belluguin nit i dia els ports
on t'hi carregues i t'hi descarregues,
i no saps pas la sort ni les dissorts
dels vagons que arrossegues.

Saps com la vida és feixuga
i els anys, com els vagons, fan anar lentament,
i la màquina nostra—com la teva—poruga,
quan deixa una estació, fa un xiulet estrident.

I anem carregats i embalumats de noses:
neguits i desenganys, plors i il·lusions,
i ens anem emportant i portant coses
de cada una i a cada una de les nostres estacions.

Oh!, tren de càrrega! parsimònia austera!
Sobre els riells avances segur i fort,
i ho deixes tot a l'estació darrera.
I, l'estació darrera, pels homes, és la Mort.

SALVADOR PERARNAU

Impressions de viatge

Qui més, qui menys, qui serà que no tindrà unes impressions a dir, uns successos a contar o unes memòries a repartir?

Nosaltres, que som dels menys, però, també en tenim de coses a explicar; i abusant de la provada paciència dels llegidors bons jans—que encara en queden—aquests que agafen un tros de paper per trobar-hi quelcom interessant i distret, volem que siguin conegudes, car — modèstia apart—, tenim la freixura prou desentrollada per arriscar-nos, sense orde ni concert, recomanant, però, que el bon jan que ens lleigeixi, hi posi ell l'orde i adhuc el concert per econòmic que sigui.

No hi ha res que il·lustri tant, apart del llustre, com el viatjar. Hom adquireix certa distinció i, sobretot, un toll de records per dar i per vendre.

Clar que és millor dar-los, però, si els pot vendre, la satisfacció es major encara. Els viatges que prenen més relleu, però, són els que es fan per mar, més enllà de la boca del port; i si pot ésser, anant a esbrinar llocs d'altres parles, costums, governs, etc.

El nostre segon viatge per mar, car el primer fou en una gavina a Barceloneta—les-bains—, fou el que realitzarem a l'altre món o sigui a l'Amèrica. Un cop a bord, sentirem la primera impressió extra-impressionable, amb el comiat de milers de persones que fent un safareig de plors, feia volejar els mocadors, amb crits d'angoixa, que verament feien enternir. Val a dir, però, que el comiat no era a nosaltres que, pobres, no teníem al Moll altre conegut que el *cacauero* del qui férem el corresponent proveïments de tramusos, però l'efecte era el mateix com si tots els de baix haguessin estat de la família.

No direm més que ens n'haguérem d'anar cuita-corrents a amagar l'emoció, posant-nos a cobert sota coberta, i, mentre les sirenes xiulaven el *carillon* i el dit de

Colom ens signava majestàtic la ruta, ens entretinguérem a canviar la primera pesseta, per pagar un catè pres a la cantina.

I que n'és de joliu el mar, de lluny,... i quina amplària... Mai havíem vist tanta aigua reunida, ni als brolladors de la plaça de Catalunya, ni havíem sentit tanta olor de sal i això que ens era prou conegut Cardona.

Seria prolix detallar les incidències de bord ni l'esverament en albirar les illes Comandres per la por d'un xoc prematur. Sols citarem el temporal que capejarem, en manegues de canusa, en sortir de Canaries on varem comprar un ram de plàtans verds per ensenyar-los a madurar. Quina nit!... Es desencadenaren els vents... es desencadenaren les aigües... es desencadenaren els gossos, un regutzell de gossos de cacera que anaven a la *bodega*, i que, clar, un cop trencades les cadenes, es posaren a bordar com embriacs, amunt i avall, formant un concertant que ni els de Pahissa.

El vaixell anava d'un cantó a l'altre i tots els passatgers d'una banda a l'altra d'ell. El capità veient marxar mal la cosa, manà parar la marxa i els de l'orquestra pararen també la marxa que tocaven i se'n anaren a una banda a cridar Neptú que, pel que oïrem, es deu dir Josep.

Una americana que estava al costat nostre es posà a cridar demanant una armilla de suro, i un italià que li anava al darrera, plegà d'un cop l'acordió fent uns ais capaços de inspirar un *cantaor* de Triana que estava desconsolat perquè un mariner li havia aixafat la guitarra.

A l'endemà i passat l'esverament amb els mals aires, vingueren els bons aires. Teníem ja al davant nostre el Plata rodejat d'una boira d'or mentre l'oreig ens duia el torna-veu de uns cants melosos i pastosos donant-nos la benvinguda tot i parlant-nos de gauxos, criollos i xines...

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

(Seguirà)

MONDRAGÓN

EL FOTOGRAF VA DE CAÇA

—Un moment! Quiets! No es moguin!

La signatura del pacte solar

La temporada d'estiu, aquests jorns en què l'alegria es barreja amb la calor asfixiant estival, toca a son terme. Les mamás, atrafegades, arpleguen tots els objectes que han estat interès i principals factors de la vida de camp. Els "mundos" i paquets són facturats atropelladament a l'estació, destinats a llur casa de la ciutat. Les lletres, contenint paràgrafs de paraules carinyoses, porten d'un lloc a l'altre els pensaments, projectes, l'estada profitosa, el pròxim retorn, entre el marit i la muller.

L'espòs ha hagut de romandre a la capital, car les altes ocupacions no li han permès fruir d'una temporada benèfica junt amb la seva família. Emperò el núvol de tristesa que ennuvola el seu esperit, en recordar aquests pensaments, s'és esvaït per la llum de la satisfacció en pensar que la seva esposa i fillets, han rendit la màxima estada en terres beneficiades per la carícia de les aigües d'un mar blau, recolzat als peus del poble estiuenc.

Han passat tres mesos. Jorn de pau i tranquil·litat en el cos i l'esperit de la família estiuenc i del... negociant. Passat aquest ajornament, la inquietud del bon senyor creix a l'ensens que s'albira la data fatal del retorn. Una senzilla lletra ha bastat per remoure els sentits i aclaparar l'ànim d'aquell caràcter impressionant: "Demà, maridet meu, tindrem el goig d'abraçar-te... En tinc unes ganes!"

Ai, las! Heus ací el mòbil de la seva angúnia. Demà! Sembla talment que aquest dia es palpi, tan pròxima és sa vinguda.

Adéu companyes que m'heu endolcit uns breus instants amb la mel de les vostres gràcies! Que m'heu donat un goig mai no experimentat! Adéu amic, companys de tabola! Adéu hotel confortable que de les teves entranyes han sorgit els millors guisats perfumats d'un ambient aperitiu, i de les seves bodegues els més riquíssims vins que m'han donat coneixença amb un món desconegut! A tots us demano que no em comprometeu amb els vostres resultats davant de la meua muller.

I tu, oh, Sol!, que has estat el creador d'aquesta temporada, resultant de la meua felicitat, et remercio els teus favor, i si fos a la teua mà d'allargar l'estació estiuenca... Oh, llavors!... M'inscriuria a la Societat de Nacions per tal de reunir tots els pares de família, d'arreu del món, per posar-nos d'acord i signar un pacte que tingüés per fonament el manteniment de la teua potència calorífica.

JOAN VALLESPINÓS ANDRÉS

Un bon home

Vès si ho era de bò, que àdhuc mossen Berruga va dir que només li mancava una corona per semblar un sant.

Per això tothom que el llucava i ho sabia li clavava el fibló, igual que les mosques, com si fos un pa de pessic o una ensaimada de ral.

La gràcia que completava la seva bonesa era el no haver-se enfadat mai durant la seva vida, i això que era casat i pare d'un reguitzell de criatures avalotades i reberques com un esperit malèfic. Aquest últim cas em-

EL TEATRE CATALA MALALT

—Si entre tots el poguéssim guarir!

plena de païra i venç l'home més brau; doncs, ell, no senyor, impertèrrit i perseverant en la seva immaculada bonesa.

Els seus amics més íntims ho provaren tot per veure si li arribaven a tocar el ressort de l'enuig, però tota provatura o assaig fou verament inútil. I això que, en la llur obsessió i dèria per fer enfutismar a aquell benaventurat, posaren en pràctica les bromes pesades de més relleu.

Més, oh, cas culminant i oportunitatíssim!, clamà un dels amics cert dia: Ara sí que l'home mansoi i de pasta d'ensaimada, reaccionarà i explotarà com un petard.

I és que aquest amic sorprengué la costella del "bon home" als braços del flamant i tenoriesc adroguer de la cantonada.

L'honor del marit tacat per un barrut adroguer!

Ah!, indubtablement, en portar-li la cruel nova, deixarà d'ésser un *papanates* i voldrà rentar la taca de la seva deshonra amb sang d'adroguer.

L'amic de referència va assabentar a aquell tanoca que li amagaven l'ou, però com que no ho entenia prou bé, va dir-li, amb paraules més desimboltes i melodramàtiques, que la seva Dulcinea li feia portar banyes. En oir això, es va palpar, ràpid, el front, i com que no hi va trobar res anormal, va creure's que era una nova broma i no hi donà cap importància, però, des de aquell instant, dintre el seu tupí va furgar-hi, sinistrament, el dubte.

Uns dies després es posà a l'aguait i seguí els passos de la infidel. D'una embranzida entrà a casa l'adroguer, i, paf! el quadro tenoriesc, el quadro de l'adulteri se li ofereix vergonyós i sarcàstic als seus ulls. No sap què fer. Clou els punys, fa dues o tres ganyotes i prova d'enfadarse. Però, oh, dissort!, no en sap. Fa un xic de pausa, i dirigint-se als delinqüents els diu: Aneu fent, el moment de la meua horripilant venjança no ha arribat encara. Queda ajornat fins el dia que m'enfadi, però, això sí, aquell dia serà fatal per a vosaltres perquè pagareu tots els plats trencats.

ALFRED COSTA

ESPAÑOL

Alfons Roure ha obert les portes d'aquest popular teatre oferint-nos una obra nova: "La florista de la rambla". La novetat de les obres noves d'Alfons Roure és una cosa molt relativa. Les seves obres ens semblen sempre repetides i velles. És sempre un mateix conflicte—el de l'honra, antiquat i bon xic absurde—, les mateixes situacions, els mateixos tipus. En un autor vell compendriem que es repetís. En un autor jove, que portà escrites sis o set comèdies, no ens ho sabem explicar.

Un autor dramàtic modern ha de tenir un sentit del teatre completament oposat al que té el senyor Roure. Però el senyor Roure, ha confessat que, segons el seu criteri, sols són bones les obres que donen diners, les obres de "taquilla". I escriu obres bones d'aquest gènere. I el públic sembla que les accepta i les aplaudeix.

"La florista de la rambla" no agradà tant com anteriors

produccions del celebrat i prolífic autor. El primer acte—retallant-lo, escursant-lo—és el millor. Als altres dos l'obra decau. La interpretació excel·lent. Assumpció Casals, Josep Santpere i Josep Bergés, foren els herois de la festa. El reste de la companyia molt digne i correcte.

BARCELONA

Els senyors Fernández Lepina i González del Toro es dediquen a un gènere teatral que, si no molta glòria, dona unes bones liquidacions a la Societat d'autors: el de les adaptacions i traduccions.

"El valiente capitán" té tot l'aire d'una obra de fora, guisada a la manera de casa. Es una cosa desllorigada i plena de situacions absurdes. Els acudits són tan desllorigats i absurdes com les situacions.

Després d'una obra de la finor i la qualitat d'"El señor de Pigmalión", quin mal efecte ens fa aquest guisot d'"El valiente capitán"!

APOL

Avui debuta la companyia de Frederic Caballé. El debut era esperat amb expectació. Una de les primeres estrenes serà una obra del mestre Zamacois, de la que se'n fan grans elogis.

POLIORAMA

Mentre s'espera l'estrena d'"Un asunto de película", s'ha reestrenat "El rosal de las tres rosas".

La companyia de Soler-Mary i Rodríguez de la Vega n'ha tret un gran partit.

NOVETATS

Demà dissabte comença la temporada catalana en aquest teatre. No es podia trobar millor començament: l'estrena d'una obra nova, plena d'humor, del gloriós Santiago Rusiñol. Demés, se'ns ofereix una obra nova de Carles Soldevila. "La tia d'Amèrica" i "Els analfabets" són els títols respectius de les comèdies de Rusiñol i Soldevila.

OLYMPIA

Temporada de circ. Un bon programa. En ell figura una orquestra que toca sense instruments, i toca més bé que moltes altres amb instruments.

BOB

"De les meves tresqueres", per Alexandre Bulart i Rialp. Pròleg de Josep Carner.

Unes impressions de viatge: París, Bruges, Gant, etc. Escrit amb un to pla i senzill, sense pretensions. El senyor Alexandre Bulart i Rialp, encara que no vegi d'una manera massa personal el paisatge que ens descriu, ha aconseguit un llibre que es llegeix amb un cert gust.

"Les eixides", per J. Puig i Bosch.

Un llibre de format sever i elegant. Una prosa un xic ingènua, però en la que s'endevina un temperament d'escriptor.

Un líric, que, a vegades, arriba au to major. El mig to d'aquest líric té moments deliciosos.

"La Nova Revista", números de juliol i agost.

A remarcar nu emocionat i emocionant record que Puig Puig dedica al pintor Marian Llavenera; unes notes plenes de fervor, de Josep Maria de Sucre, sobre el magnífic Rafel Barrades, i altres apunts i estudis de Agustí Escuelasans, Josep Maria Capdevila, López Picó, etc.

ALPHA

FUTBOL

Em descobreixo, respectuosament, davant l'inventor d'aquell famós adagi que diu que sempre plou sobre mullat. I quasi també que mereix l'honor d'una barretada el que digué allò de què si no vols "caldo", tres tasses.

Per al "Barça", diumenge i dilluns prop-passats, plogué sobre mullat. I no un cap de núvol, sinó una mànega d'aigua de les més grosses. Per al bon soci, per al pacient soci, per a l'humil soci... el "caldo". Però no tres tasses, sinó tota la sepera.

En les declaracions oficials, fetes als periodistes a l'arribada a Barcelona, després de la triomfal excursió pel país dels "pesos", es deia que el "Barça", tot perdent, deixa en elevadíssim lloc la fama del nostre futbol, doncs, sinó en gols, almenys en ciència, es mostrà igual als equips americans.

Els moderats, atribuïen les derrotes del "Barcelona", més a superioritat del joc americà que a males actuacions dels jugadors blau-granes. Però després dels partits de les passades festes, s'han convençut de què els americans no són gaire més bons que la gent d'Europa, doncs un equip italià, ha batut el "Barça" per 5 a 0 i 4 a 0 en el seu propi terreny, la qual cosa fa tornar la pell de gallina, doncs cal considerar el que li hauria ocorregut al "Barcelona" en cas de decidir-se a donar una volta pels dominis de Mussolini...

Si a Les Corts, en dues tardes, ens en fan nou... a Torino, "dui cabacetti" no ens els treu ningú de sobre. No hi ha cap dubte que si el "Barça" va a Itàlia en comptes d'Amèrica, en comptes de cantar tangos en tornar, es sabria de memòria el "Duo de la Africana", especialment l'encarregat de pagar els jugadors, que, quan li demanessin la "pasta", diria allò de l'empresari: "Le coro de salvatgi e molto mallo... e no lo pago; le coro de virgini, e peiori, e tampoco lo pago... le tenore canti per amore a le piñolli... e no lo pago..."

Però es veu que la Junta no està per brocs, i en comptes de donar als jugadors el repòs, sinó merescut, almenys necessari, els ha fet jugar immediatament després d'arribar, sense tenir en compte que diumenge comença el Campionat de Catalunya.

Pel que es veu, l'èxit econòmic de l'expedició a Amèrica, ha corregut parelles amb el "succés" esportiu; d'altra manera no s'explica aquest procedir, doncs era lògic que aquestes festes les pasessin els jugadors pasturant per alguna muntanya veïna, en comptes d'haver de rosegat les ja pesades i llunes herbes de Les Corts. Calen, sembla així, pessetes, i és precís fer-les. Res de descansar; a treballar com negres. No hi fa res que els resultats siguin catastròfics mentre la guixeta s'empleni.

No solament arriba aquí la nova política econòmica de la Junta del Club; a fi i objecte de poder vendre més tribunes els

ANG.

L'ULTIM BANY

—Quina llàstima que s'acabi la temporada.
—No sé perquè, en venir l'hivern, no escalfen el mar

dies de calderada, han suspès el dret a seient a la tribuna als socis de mèrit i als directors dels diaris barcelonins, als qui el "Barcelona" deu molt i que mai no havia de pagar-los amb aquesta moneda.

La premsa ha fet el "Barcelona", diguin el que vulguin els interessats. Però sense un gran nombre de diaris de bona fe, que han aixecat el "Barça", sense uns directors i administradors que han fet els ulls grossos davant de quilomètriques i mal fetes gasetilles pregades, el "Barça" no seria el que avui és.

Diu un altre adagi, també oportú avui, que de mals agraits l'Infern n'és ple, com també tots sabeu que al capdavant del sac es troben les engrunes...

I les engrunes, no tardarà en trobar-les el "Barça". I el més deplorable per als barcelonistes de bona fe, és que aquestes engrunes i rosegons, no tindrà altre remei que rosegarlos...

En fi. Ja s'ho faran. Per avui ja hem dit prou. El "Barcelona" ha errat el tret, i ell en serà el perjudicat.

Pel que veiem, "este año irá de veras..."

I de la manera que s'estan posant les coses, el "Barça" perd simpaties i l'"Espanyol" en guanya. Almenys, no té tants fums al cap...

NATACIO

Dilluns es corregué la travessia del port de Barcelona, la qual donà lloc a una simpàtica manifestació esportiva. Des del martell fins als molls, presencià la cursa una gentada imensa.

Guanyà l'Artigas, de l'"Atlètic", quedant en segon lloc Fernández.

JEPET

A Catalunya sembla que reacciona l'opinió pública després de molt temps d'encefalitis letàrgica.

Com a símptoma d'aquest desvetllament, havem de registrar la imminent publicació al poble de Sallent d'un periòdic titulat "El Bagarro", inspirat per J. Sitges, on hi dibuixarà el nostre gran Opisso, i que tindrà una forta significació popular per tal de lluitar enfront d'altre periòdic local, titulat "L'Abella", el qual fa olor de sagristia.

No cal dir que desitgem a "El Bagarro" un èxit de debò i que s'emporti tota la mel de Sallent.

Hom diu que el primer dia d'haver-se posat a la venda la flamant edició del nou Codi Penal, ja va comprar-ne un parell d'exemplars l'illustre dramaturg castellà senyor Linares Rivas.

Podeu comptar que, de cada nou delictes incorporat a la moderna llei criminal, el senyor Linares Rivas en farà un drama.

Qualsevol es trenqui el cap barrinant arguments!

Cada dia es registren nous accidents d'aviació i esgarrifa el número de víctimes de l'ànsia de volar.

Per cert que arreu del món l'estament que ofereix més voluntaris a l'aviació és el militar; a tots els exèrcits hi ha empentes per a ingressar a les respectives seccions d'aeronàutica.

Es comprèn; consideren que aquest és el procediment més ràpid per a ascendir.

Ni fa gaires dies, en un carrer del districte V. va ésser agredit un xinès.

Deu ésser un "truco" preparat per Francsec Madrid, per tal de no quedar malament quan li retreuen que als carrers del "barri xinès" no s'hi troba cap paisà de Xang-Kai-Txec.

Els pagesos d'un poble francès anomenat Remiremont van trobar un bolet que pesava 10 quilos.

Ni que fos un "bolet" de l'Uzcudun!

Un senyor que devia tenir molt poca feina, va entretenir-se a fer una estadística de l'estat cultural de la dona espanyola, i en dedueix que avui és molt més crescut que mai el número de batxilleres.

Creiem que devia afegir: "amb títol acadèmic"; car sense títol sempre n'hi ha hagut més que un foc no en cremaria.

Fa pocs dies, un senyor féu detenir per la policia una dona que passava pel carrer, acusant-la d'haver-li estafat 24.000 pesetes sis anys enrera.

Carat quina memòria! Aquest senyor es deu alimentar amb cues de pansa!

Els diaris locals han publicat una nota oficiosa per tal de fer-nos saber que ha estat augmentada la collecció zoològica del Parc de la Ciutadella.

Encara no n'hi havia prou d'animals a Barcelona?

Mussolini va anunciar al Gran Consell Feixista que tenia el propòsit de fer aprovar un projecte de llei anomenat Carta del Treball, per tal de garantir els drets dels obrers.

A Brusselles s'acaba de celebrar una Exposició Internacional del cafè. Ens hauria agradat visitar-la només que per saber què és això que en diuen cafè, car a Barcelona no és possible tastar-ne enlloc.

Aquí hem d'acontentar-nos amb una aigua tenyida que només va disfressada de cafè.

A Suècia, les darreres eleccions legislatives han donat el triomf a 90 socialistes, 32 liberals, 27 agraris, 8 comunistes i 73 conservadors.

Què en deu ésser d'endarrerit aquest país, on les esquerres treuen tants diputats!

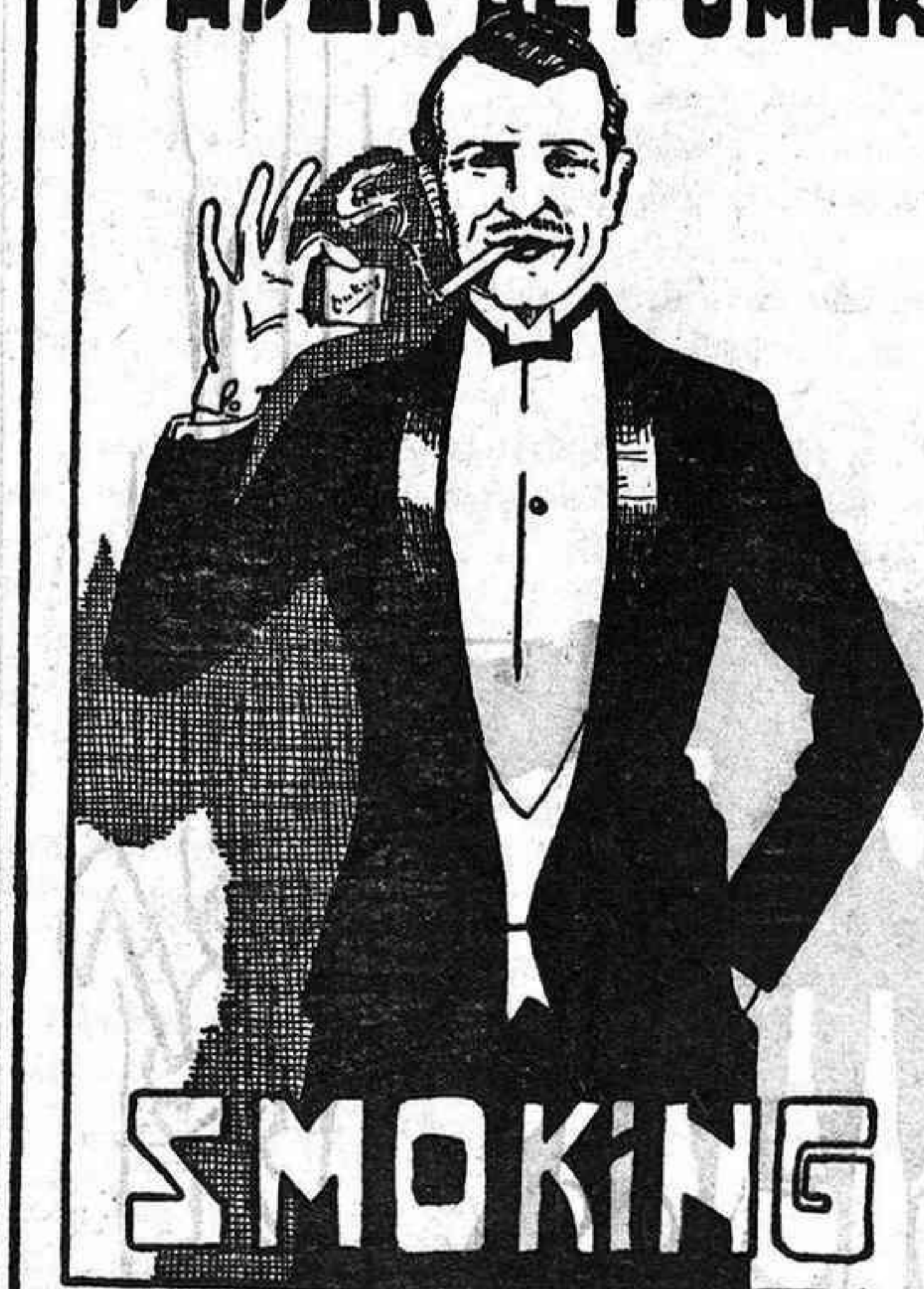
M. J. A.: No farem res per aquest camí. Vostè no vol deixar la mania de fer versos i cregui que parará malament.—D. A. R.: Si fos una mica més curt, el publicariem.—E. N. T.: Mirarem de retocar algunes coses que la censura no deixaria passar i el publicarem.—H. P. R.: ¿Ja n'esteu segur d'això? Si en preneu tota la responsabilitat, no tenim cap inconvenient en publicar-ho.—F. J. E.: Si escriviu per afeció, no us escau demanar que us paguin els originals. Ara, si voleu actuar de professional, us manquen condicions.—M. A. P.: Entra en cartera.

ELS ENTUSIASTES DEL "BARÇA"

—Senyor Rafeques, hem perdut.
—Sí que em sap greu. Jo que em creia que guanyariem i ja
havia començat a celebrar-ho.

PAPER DE FUMAR

SMOKING

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÈFON 18692

Obra nova de

LLUIS CAPDEVILA

BARCELONA, cor de Catalunya

Un volum de més de 200 planes, pessetes, 4

AVIAT SORTIRA el primer volum de la

Col·lecció d'obres selectes

A. MURGER

ESCENES DE LA VIDA BOHEMIA

Versió catalana de E. LLUELLES

Pròleg de SANTIAGO RUSIÑOL

6 d'Octubre

Dia del Llibre

Festa de la cultura

La Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20, obsequiarà els seus compradors amb magnífics retrats i autògrafs dels més reconeguts literats catalans

En totes les obres es farà un 10 per 100 de descompte

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

DESGRACIES DE L'OFICI

—Aviat rebrem més que els toreros!